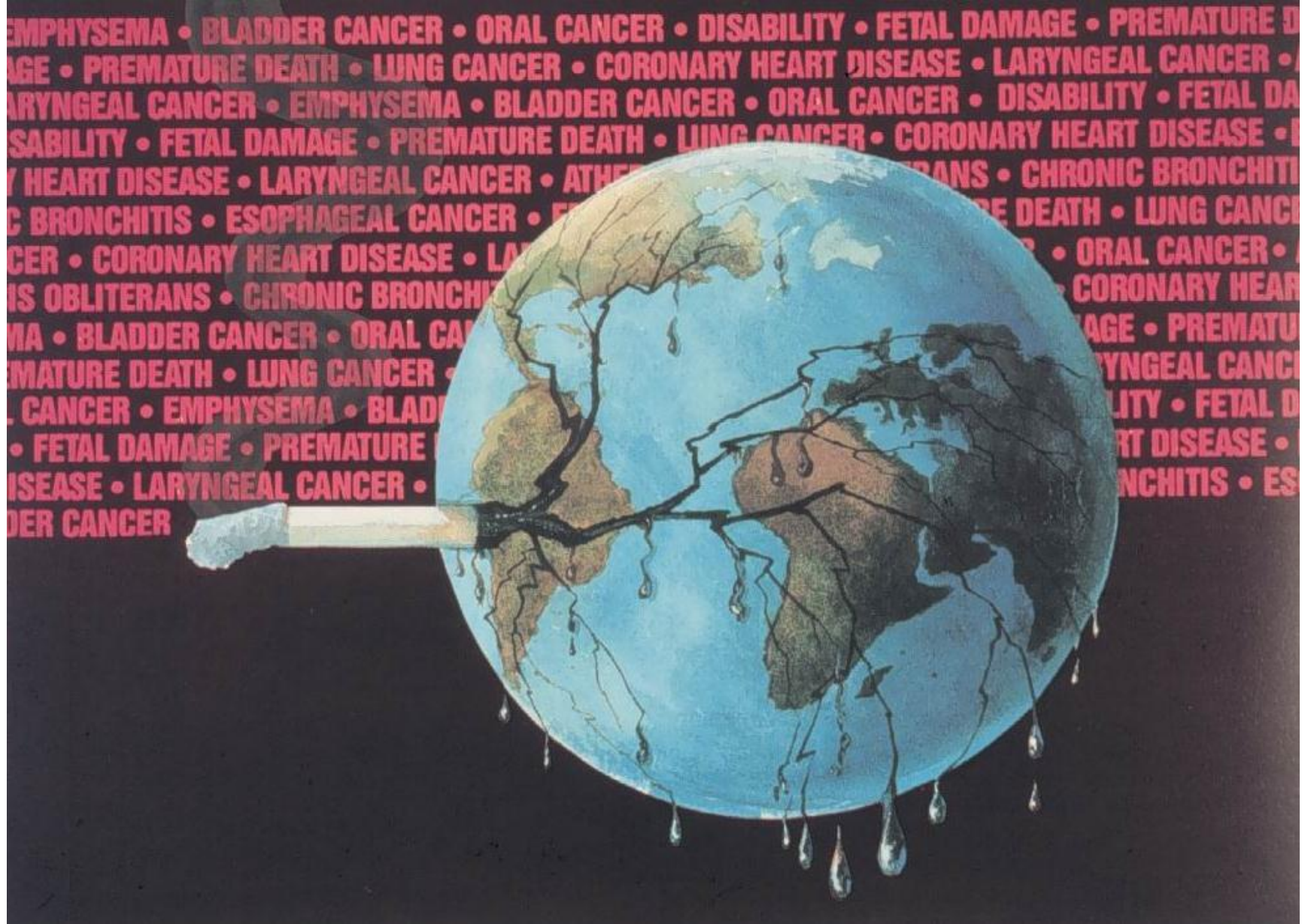

TÜRKİYE'DE SİGARA KULLANIMININ EPİDEMİYOLOJİSİ

Prof. Dr. Nazmi Bilir
Hacettepe Tıp Fakültesi
nbilir@hacettepe.edu.tr
18-19 Ocak 2008

Dünyada 1.3 milyar sigara içen

Türkiye’de 17 milyon sigara içen

Bazı Ülkelerde Sigara İçme Sıklığı (yetişkinler)

	Erkek (%)	Kadın (%)
Çin (1984)	61	7
Japonya (1994)	59 (1966; 84)	15 (1966; 15)
Kanada (1994)	29 (1966; 50)	31 (1966; 50)
ABD (1993)	28 (1970; 44)	23 (1970; 32)
Rusya Fed. (1993)	67 (1985; 53)	30 (1985; 10)
Singapore (1995)	32 (1970; 42)	3 (1970; 5)
Yunanistan (1994)	46 (1987; 61)	28 (1987; 25)
İngiltere (1994)	28 (1980; 42)	26 (1980; 37)
<i>Türkiye (1993)</i>	<i>58 (1988; 62)</i>	<i>13 (1988; 24)</i>
<i>DÜNYA</i>	<i>47</i>	<i>12</i>

Sigara İçiminin Yaş ve Cins Dağılımı, Dünya, 1995

Yaş grupları	Erkek (%)	Kadın (%)
15 – 19	33	5
20 – 29	42	12
30 – 39	57	15
40 – 49	58	15
50 – 59	51	12
60 +	40	1
Bütün yaşlar	47	12

Türkiye’de Sigara İçme Sıklığı (yetişkinler)

(Bilir, N., Güçiz, B., Yıldız, N.)

Grup	Sayı	Yıl	Sıklık (%)
Doktor	1128	1999	43.1
Öğretmen	1044	1999	48.6
Gazeteci	109	1996	63.9
Şöför	338	1999	74.3
Polis	718	1999	64.7
İmam-müezzin	279	1999	25.1
Artist	130	1996	46.2
Sporcu	149	1996	34.9

Bazı Gruplarda Sigara İçme Alışkanlığı, Türkiye, 1996, 1999

(Bilir, N. ve ark.)

Gruplar	Erkek	Kadın
Doktor	47.8	34.4
Öğretmen	52.1	44.3
Polis	66.9	37.5
Gazeteci	67.7	57.8
Sanatçı	53.3	40.0
Sporcu	35.9	27.9
Anne (ev kadını)	-	30.2
Hemşire – Ebe	-	50.2
Şöför	74.3	

Bazı Kentlerde Sigara İçme Sıklığı

Yıl	Yer	Katılımcılar	Sayı	Prevalans (%)
2002	Ankara	Kadın 30+ yaş	200	13.5
2005	İzmir	Genel toplum (15+ yaş)	455	38.2
2005	Mardin	Kadın 15+ yaş	1471 .	22.9
2006	Trabzon	İşçiler	E: 844 K: 362	E: 47.2 K: 17.1
2006	Konya	Lise öğretmenleri	213	38.0

Hacettepe Üniversitesi'nin bazı fakülte ve
yüksekokulları öğrencilerinde sigara içme sıklığı (%)

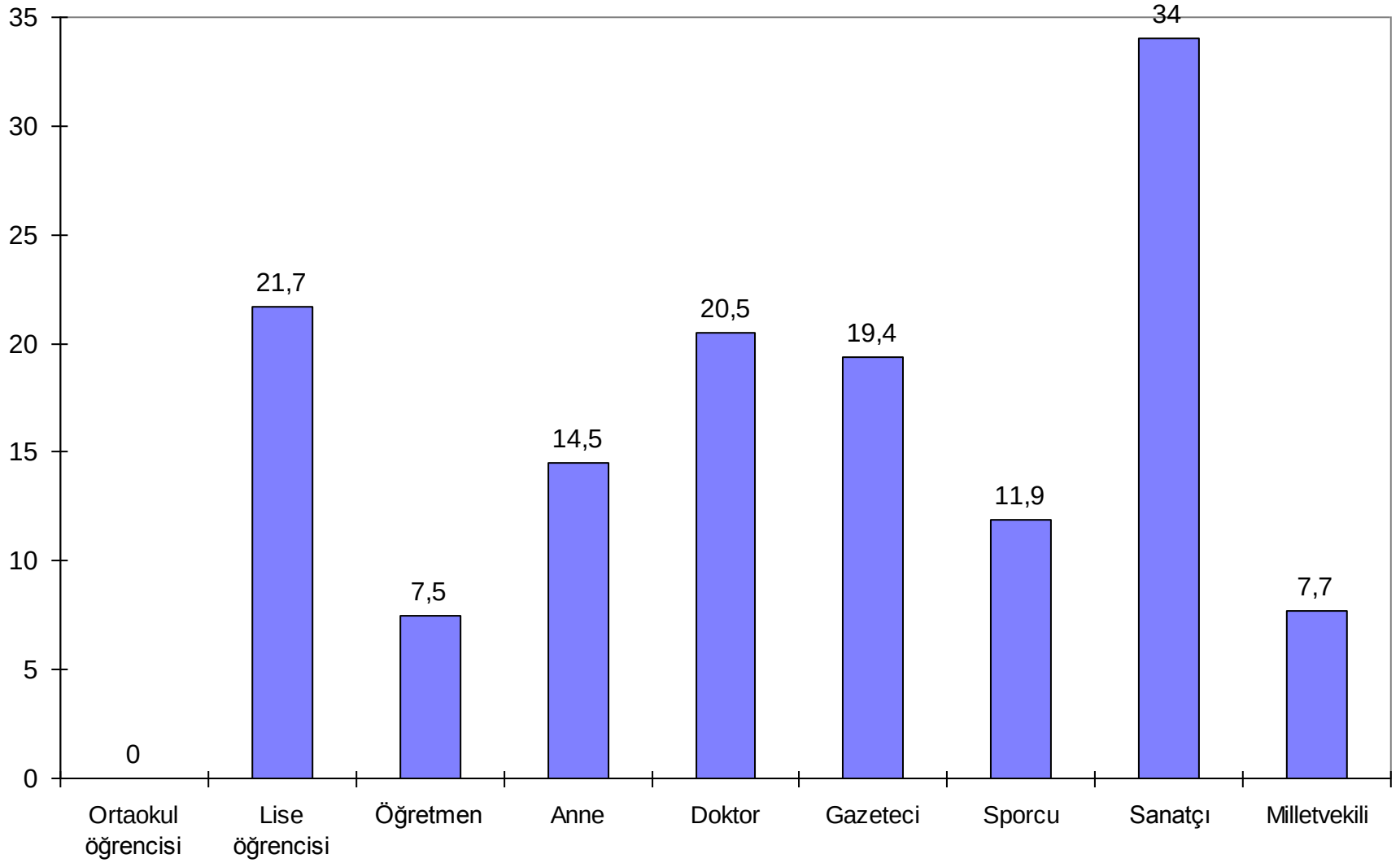
Okul Sınıf	Diş hek. F.	Eczacılık F.	Hemşirelik YO	FTR YO
1	4,9	5,3	3,4	12,9
2	14,7	7,2	2,8	10,8
3	14,6	10,0	14,2	13,2
4	13,7	15,3	11,0	20,8
5	22,7			

Son Haftadaki Sigara İçme Davranışları (%)

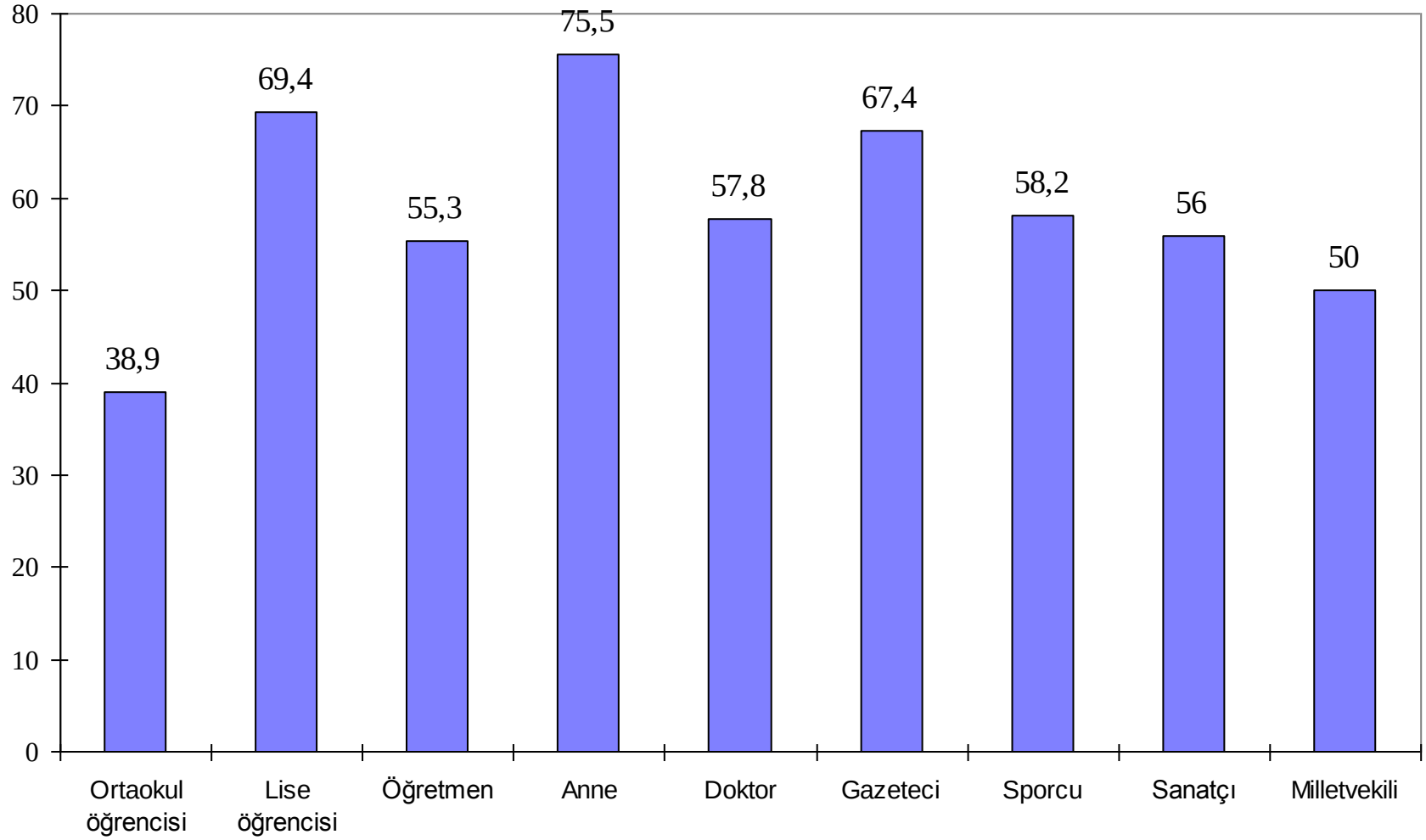
(Bilir, N., Güçiz, B., Yıldız, N.)

Sigara içme davranış1	Doktor	Öğretmen	Anne	Gazeteci	Sporcu	Sanatçı
Çocukların yanında	49,2	63,3	85,2	60,1	42,9	55,9
İşyerinde	68,1	36,6	60,0	94,1	58,8	64,2
<i>Yolda</i>	<i>24,2</i>	<i>25,6</i>	<i>2,8</i>	<i>44,6</i>	<i>57,1</i>	<i>34,0</i>
Öfke ile	62,0	69,6	69,7	77,6	70,7	67,9
İki ile	65,8	55,6	25,3	79,3	57,9	75,5

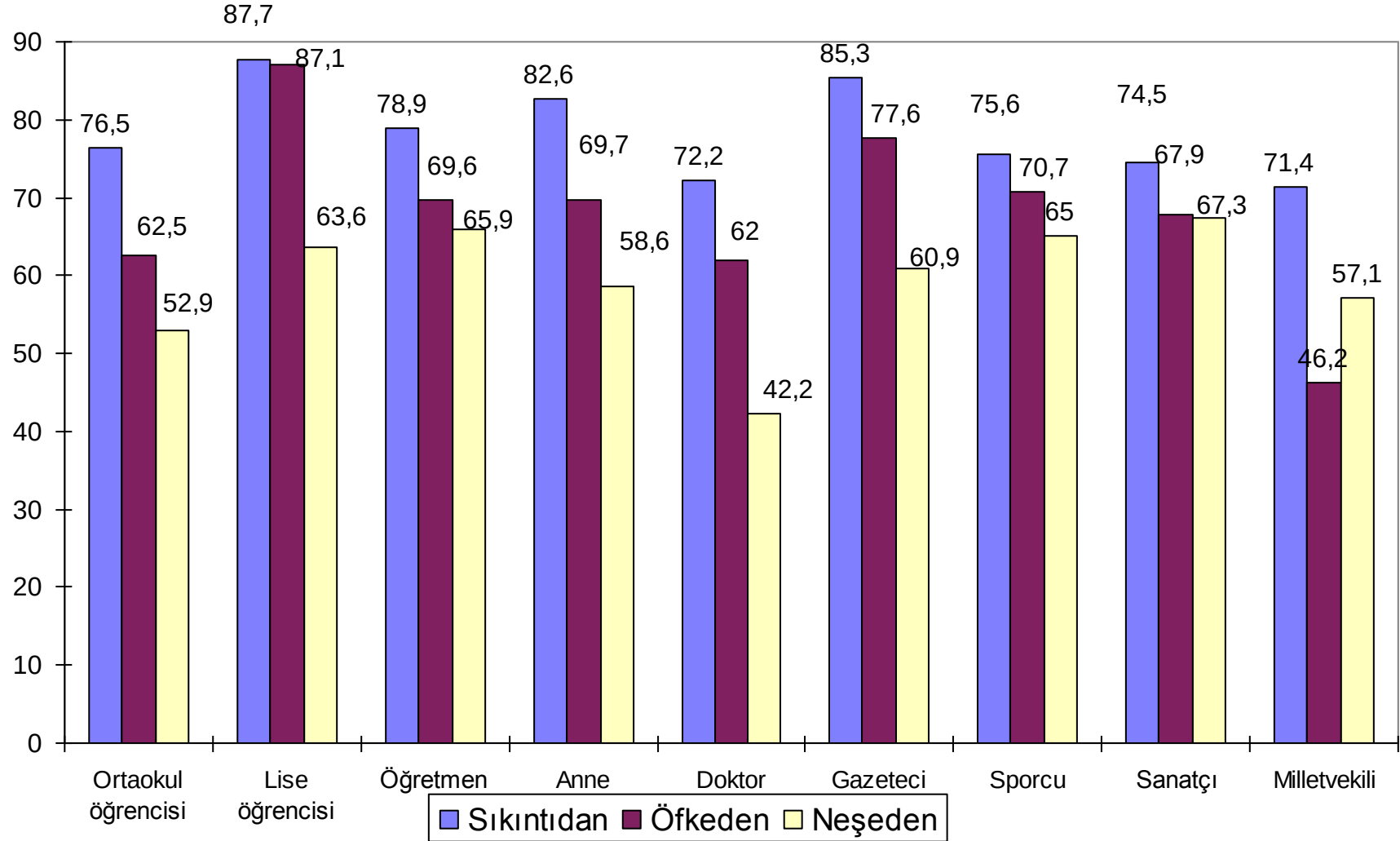
Kahvaltıdan Önce Sigara İçenler (Yüzde)

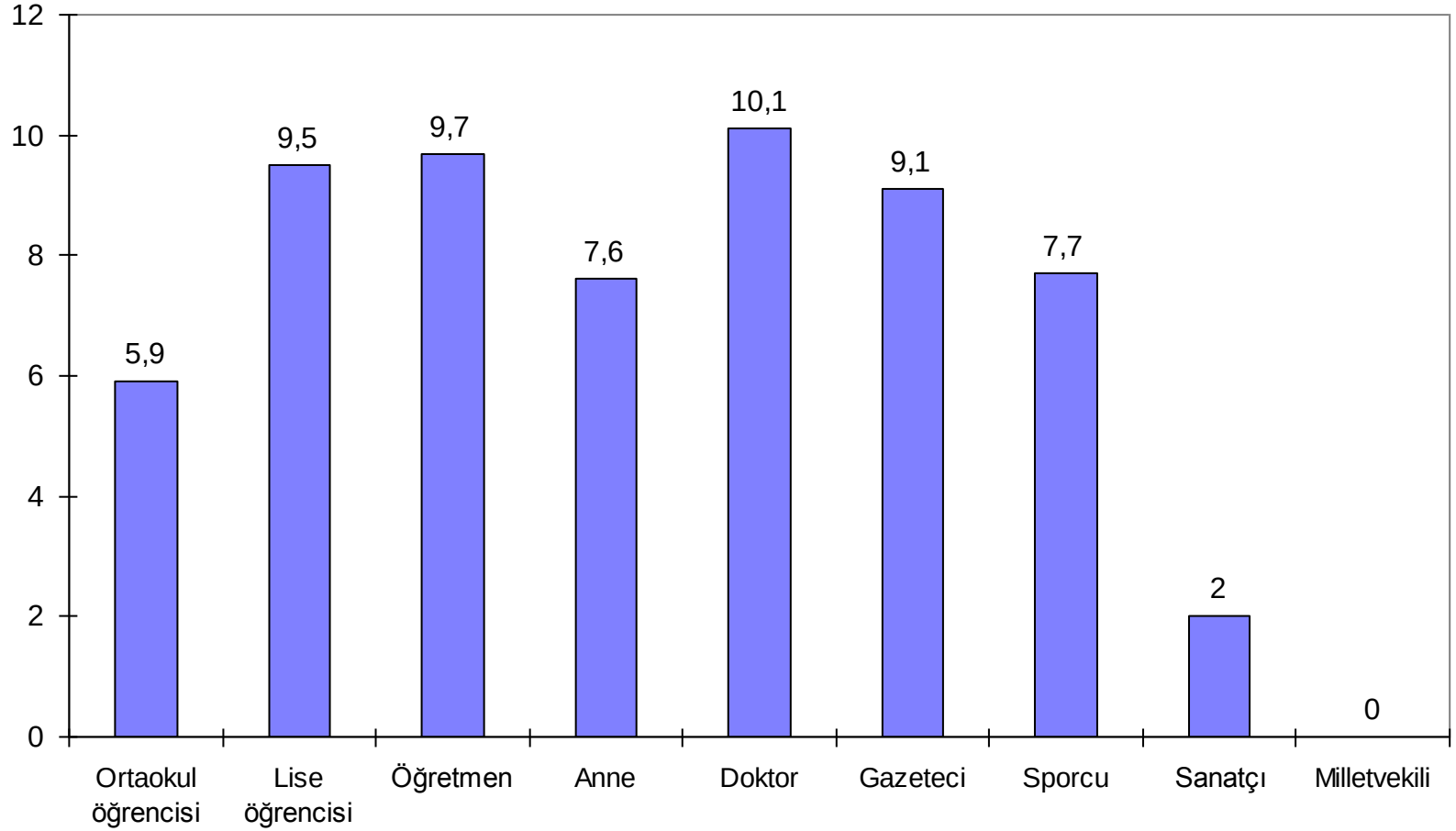
Öfkeli-Heyecanlı Olduğu Zamanlarda Daha Çok Sigara İçenler (Yüzde)

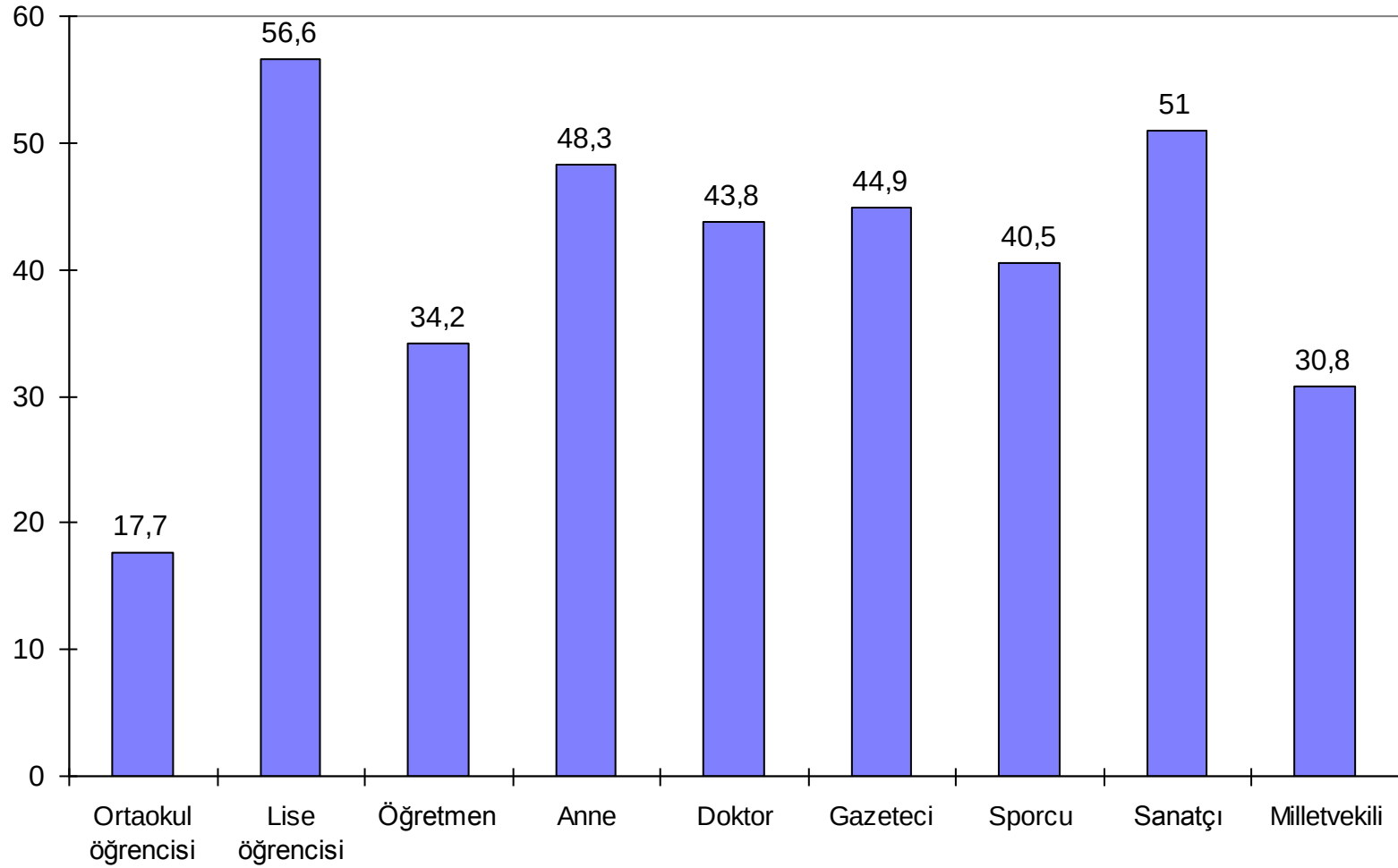
Son Haftada Sıkıntı, Öfke ve Neşe Nedeniyle Sigara İçenler (Yüzde)

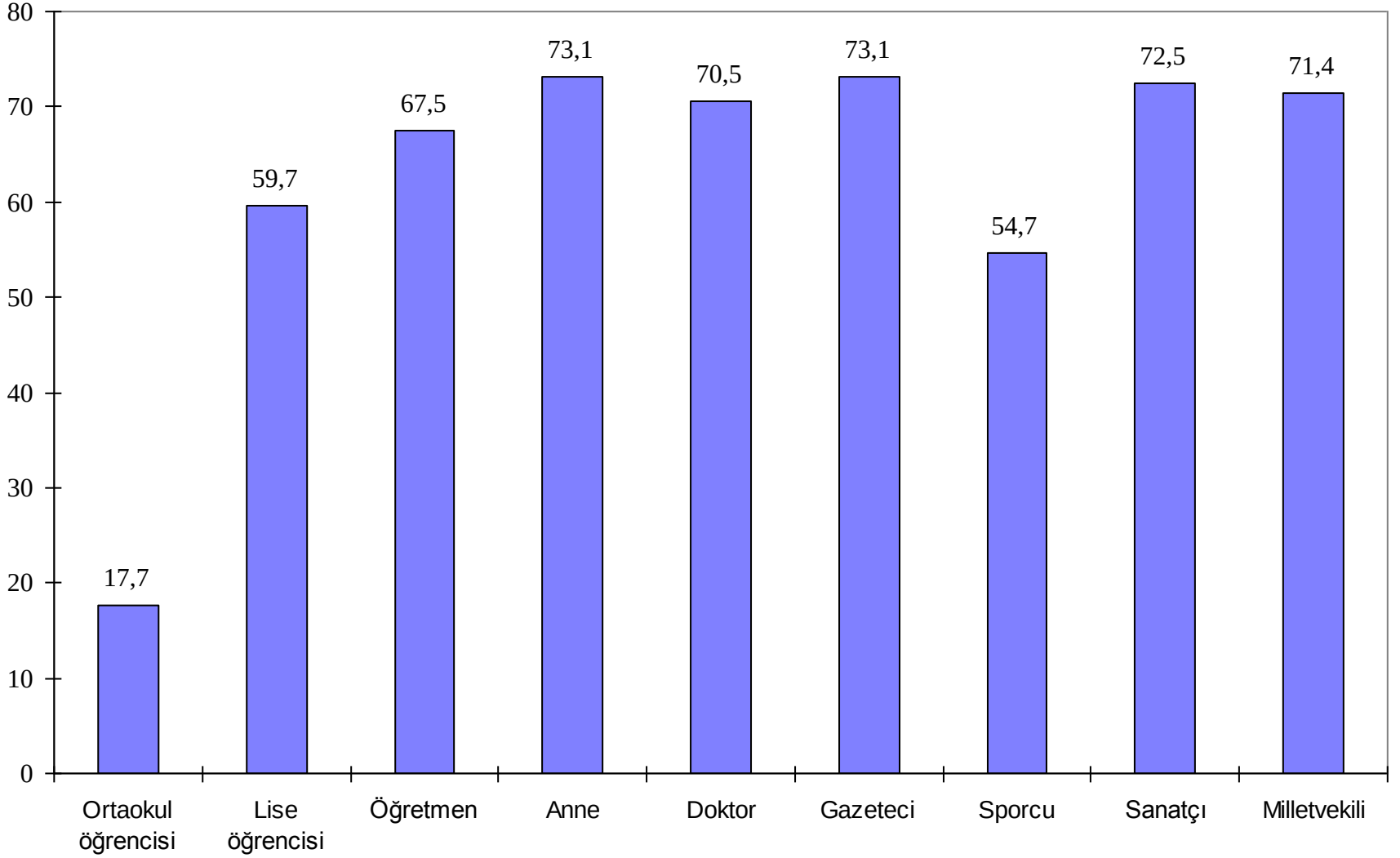
Bir Sigara Yanarken Farkında Olmadan Yenisini Yakanlar (Yüzde)

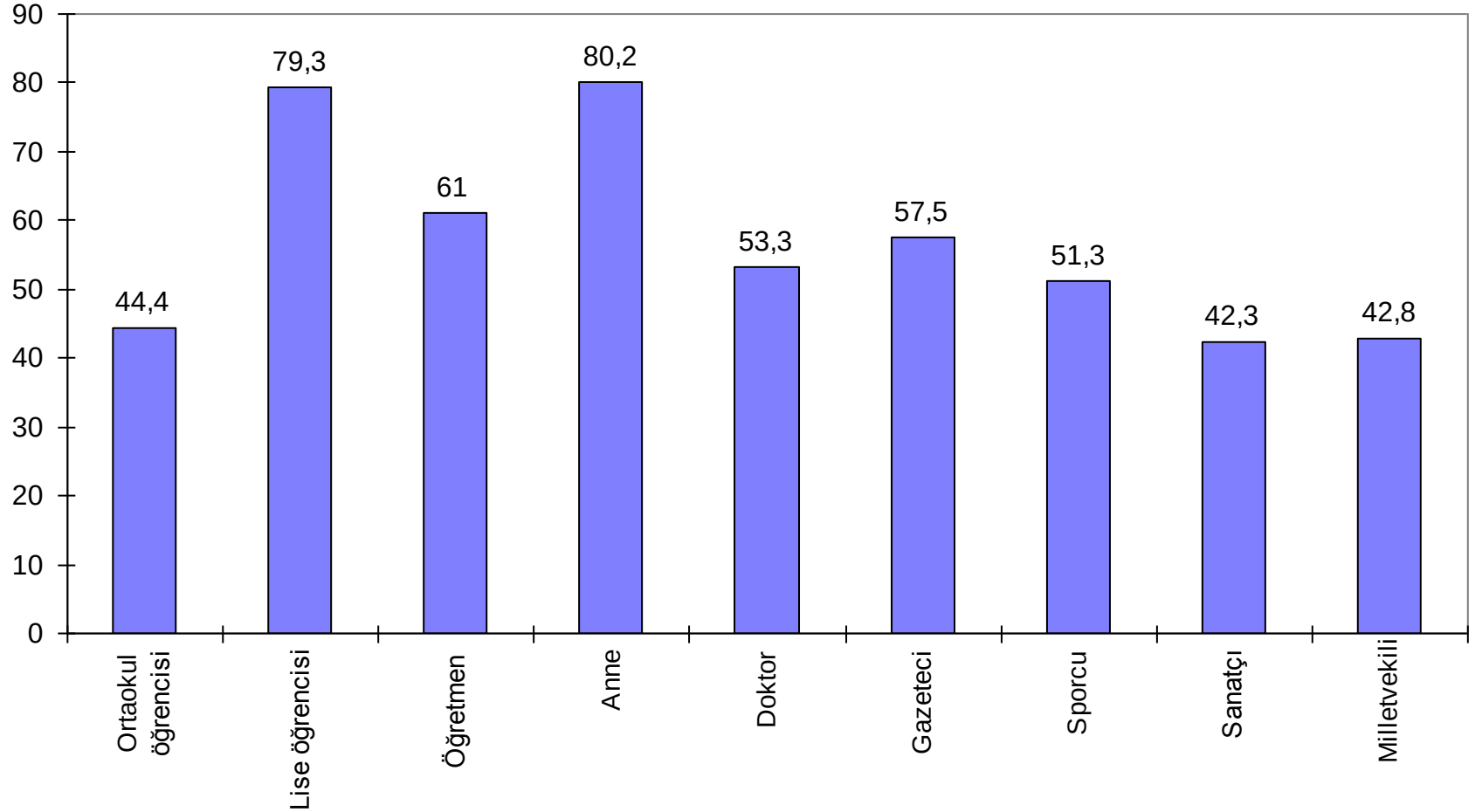
Sigara Dumanını İçine Çekmeyi Sevenler (Yüzde)

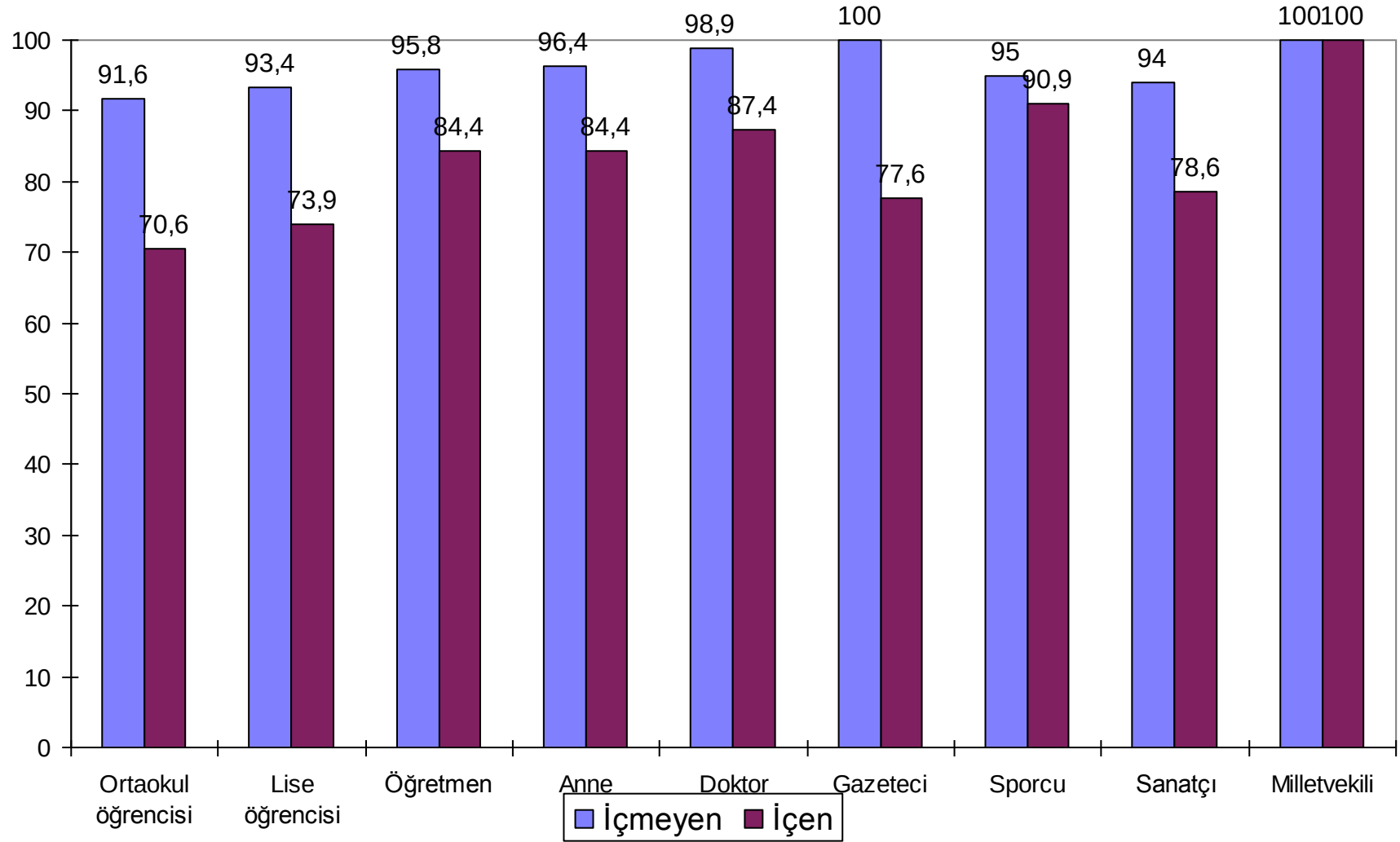
Çay veya Kahve İle Sigara İçenler (Yüzde)

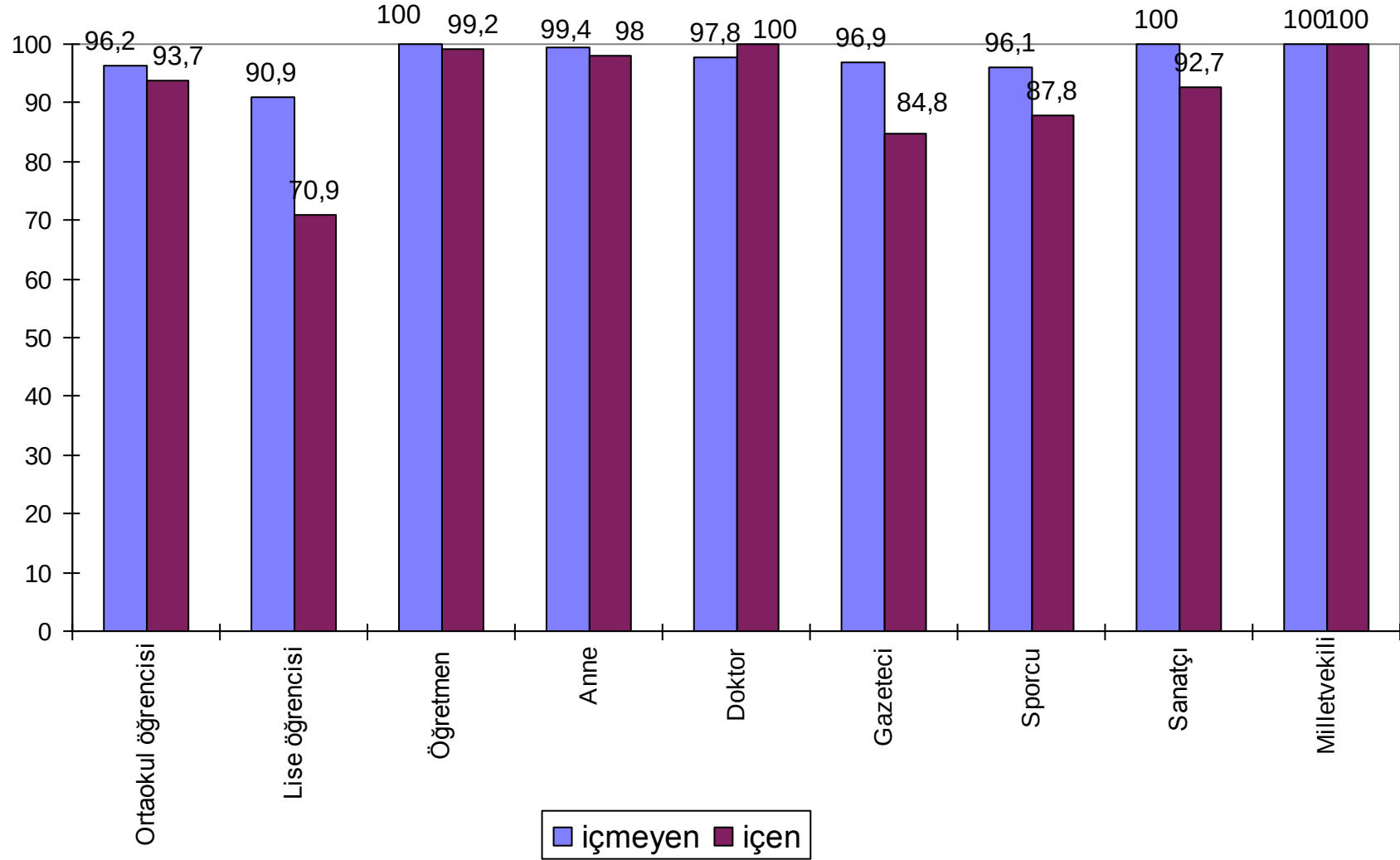
Arkadaşları İle Birlikte Olduğunda Daha Çok Sigara İçenler (Yüzde)

Toplu Bulunulan Yerlerde Sigara İçiminin Yasaklanmasını İsteyenler (Yüzde)

Öğretmenlerin, Öğrencilerin Önünde Sigara İçmesini Doğru Bulmayanlar (Yüzde)

Türkiye’de Sigara İçme Sıklığı (yetişkinler)

(Türk Psikologlar Derneği, 2002)

- Yaş
 - 15-24 %27.4
 - 25+ %47.1
- Cinsiyet
 - Erkek %57.2
 - Kadın %28.4
- Yerleşim
 - Köy %29.5
 - Kent %32.6
- Toplamda **%32.0**

Öğrencilerde Sigara İçme Sıklığı

(Bilir, N., Güçiz, B., Yıldız, N.)

Grup	Sayı	Yıl	Sigara içen (%)
7. Sınıf (12-13 yaş)	512	1996	3.5
	1453	1998	2.0
	1720	1999	0.8
10. Sınıf (15-16 yaş)	552	1996	28.3
	1317	1998	16.3
	1497	1999	14.8

HÜTF Öğrencilerinde Sınıflarına Göre Sigara İçme Durumu (Bilir, N. ve ark., 1999)

Dönem	İçiyor	Ara-sıra	Bırakmış	İçmemiş
1	7,6	5,8	2,4	84,2
2	18,3	6,3	4,0	71,4
3	21,0	8,4	1,4	69,2
4	14,6	7,3	1,3	76,8
5	36,8	8,3	3,8	51,1
Toplam	19,9	9,5	0,2	70,4

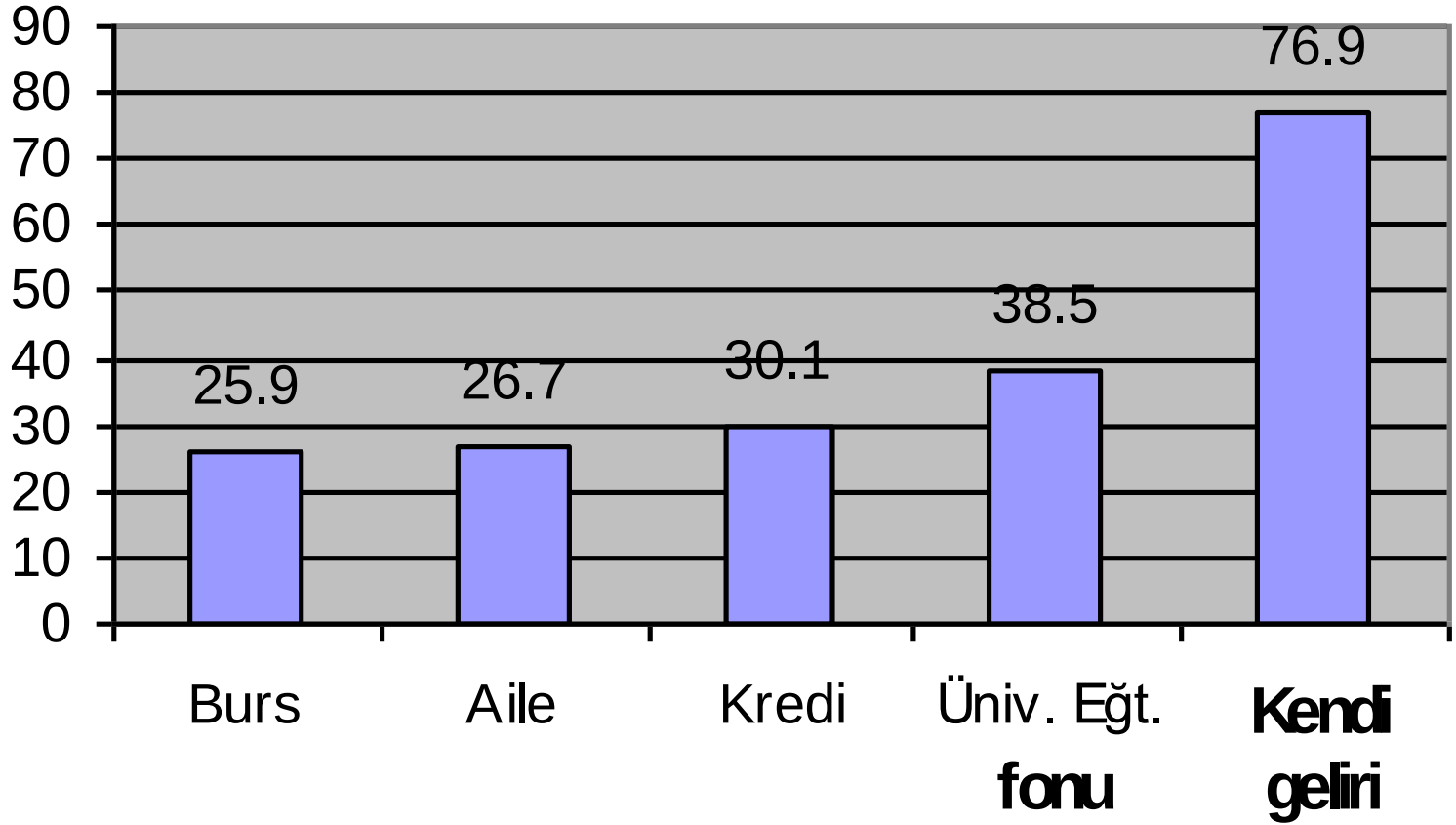
HÜTF Öğrencilerinde Gelir Kaynağına Göre Sigara İçme Durumu

(Bilir, N. ve ark., 1999)

GELİR KAYNAĞI	Sigara içen (%)
Ailesi tarafından karşılanan	26,7
Burs alan	25,9
Kredi alan	30,1
Üniversite Eğitim Fonu desteği alan	38,5
Kendisi çalışan	76,9

Gelir kaynağı - Sigara İçme, HÜTF, 1999

Yüzde

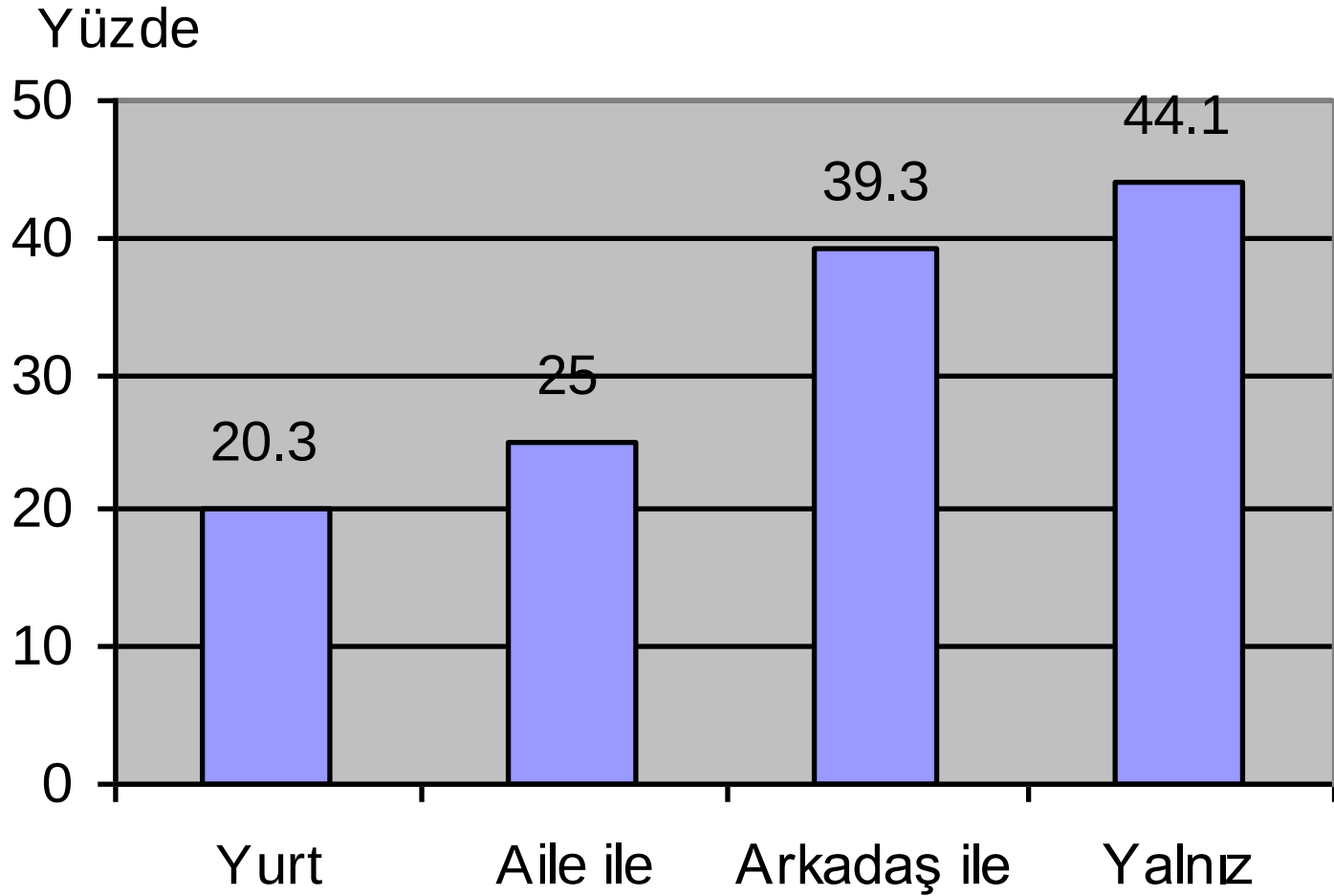

HÜTF Öğrencilerinde Yaşadığı Yere Göre Sigara İçme Durumu

(Bilir, N. ve ark., 1999)

Yaşadığı yer	Sigara içen (%)
Ailesi ile evde	25,0
Arkadaşlarla evde	39,3
Yalnız başına evde	44,1
Yurtta	20,3

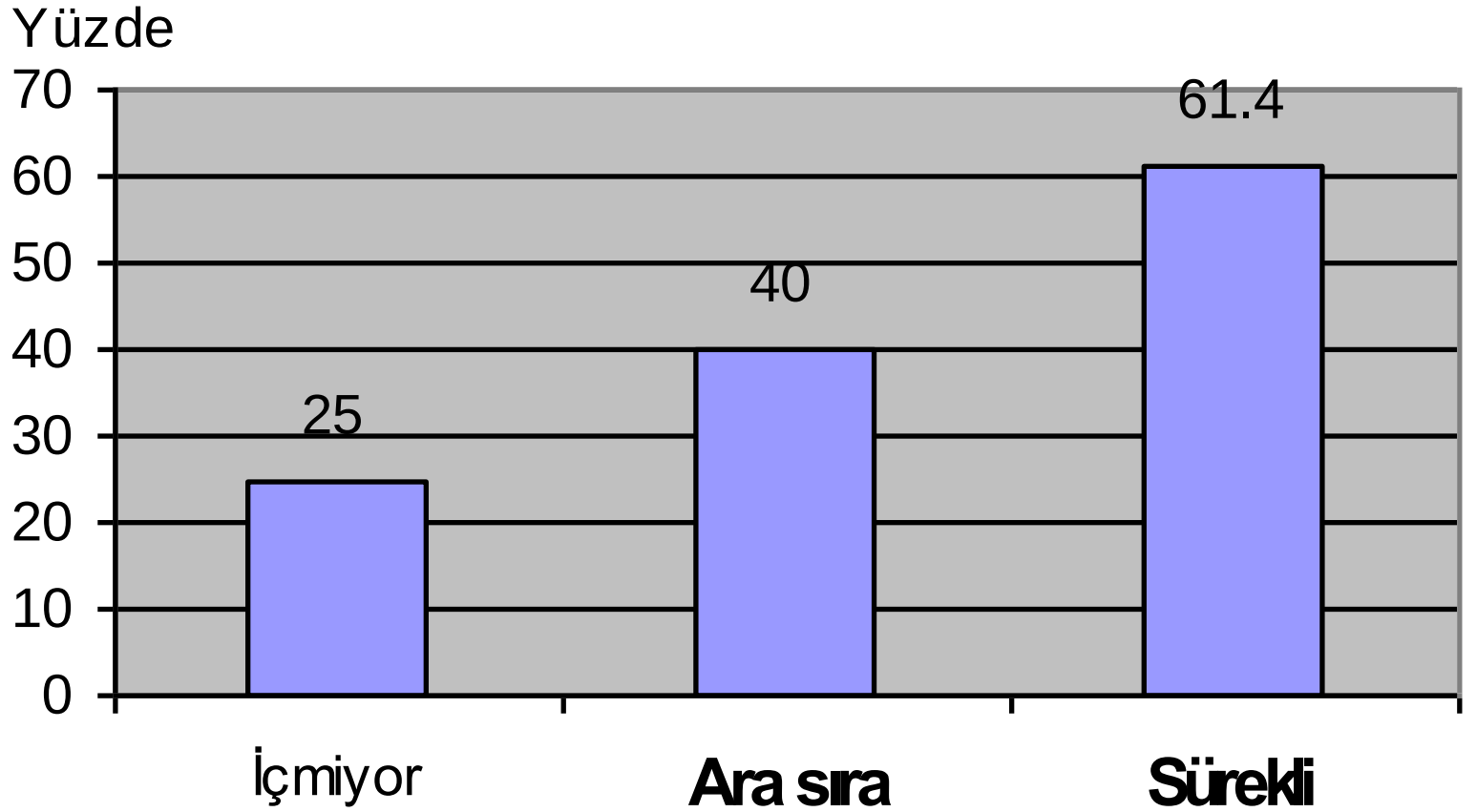
Yaşadığı yer - Sigara İçme, HÜTF, 1999

**HÜTF Öğrencilerinde Karşı Cinsten
Arkadaşın Sigara Kullanma Davranışına Göre
Sigara İçme Durumu**
(Bilir, N. ve ark., 1999)

Karşı cinsten arkadaşın sigara içme davranışı	Sigara içen (%)
Sigara içmiyor	25,0
Ara sıra sigara içiyor	40,0
Sürekli sigara içiyor	61,4

Karşı cinsten arkadaşın sigara içmesine göre
sigara içme durumu, HÜTF, 1999

HÜTF Öğrencilerinde Okul Başarısına Göre Sigara İçme Durumu (Bilir, N. ve ark., 1999)

Staj veya sene kaybı	Sigara içen (%)
Yok	23,0
Var	60,6

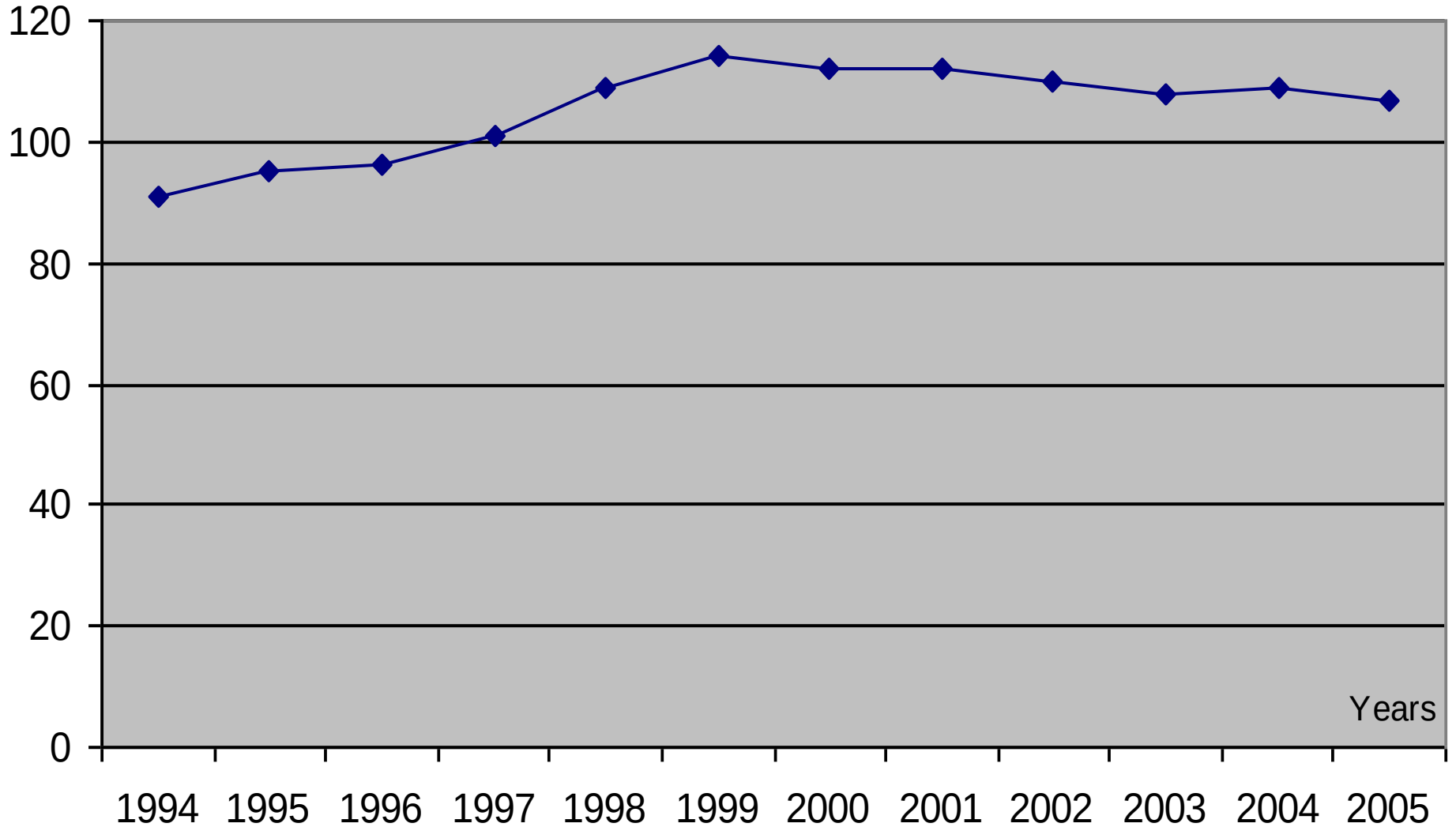
Sigara Üretim ve Tüketimi Türkiye, 1995-2006

Yıllar	Üretim (milyar sigara)	Tüketim (milyar sigara)	Kişi başı tüketim (sayı / yıl)
1995	100	95	
1996	109	96	
1997	112	101	
1998	123	109	
1999	119	114	
2000	122	112	1657
2001	125	112	1635
2002	130	110	1590
2003	121	108	1540
2004	118	109	1530
2005	115	107	1481
2006	108.7	107.9	1479

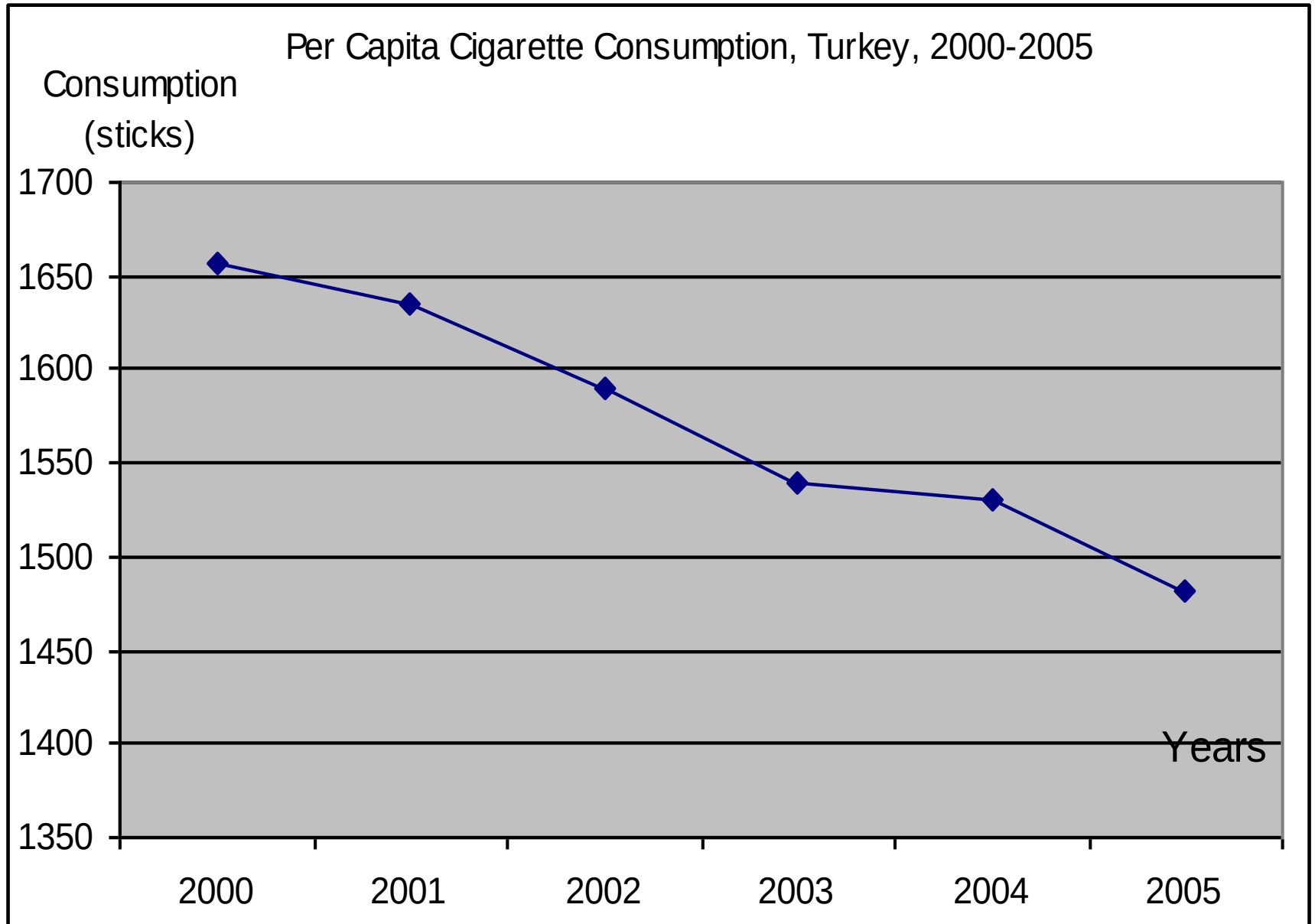
Sigara Tüketimi, Türkiye, 1994-2005

Consumption
(billion sticks)

Cigarette Consumption, Turkey, 1994-2005

Kişi Başına Sigara Tüketimi, Türkiye, 2000-2005

Sigara kullanımının ekonomik boyutu

Sigara satın almak için harcanan para

(hastalık tanı-tedavi harcamaları eklenmeli)

- Kişisel
 - 5 YTL/gün Çiçek, kitap, yiyecek (et, süt ...)
 - 10 yılda otomobil, 25 yılda ev
- Toplumsal
 - Günde 50 milyon dolar (17 m kişi x 3 USD)
 - Yılda 25 milyar YTL (18 milyar dolar)

Yıllık sigara satın alma harcaması

- 7 yıldızlı Rixos Otel maliyeti 130 m. USD
 - 3 günde bir Rixos Otel yapılır
- Hastane maliyeti 10-15 m. USD
 - Günde 3-5 hastane yapılabilir
- Otoyol maliyeti 8 m USD/km.
 - Her gün 6 km, yılda 2500 km otoyol yapılır
- Karadeniz sahil yolu: 542 km. 4.2 milyar USD
- Uçak 30 – 50 m. USD
 - Her gün bir uçak alınır, yılda 350-400 uçak alınabilir
 - THY filosu 103 uçak
- Doktor aylığı 1500 USD
 - Bir günlük sigara parası 3 000 doktorun yıllık maaşı
 - Bir yıllık sigara parası bütün doktorların 10 yıllık maaşı

TC. 2007 yılı bütçesi

- Sağlık Bakanlığı 6.5 milyar YTL
- Milli Savunma Bakanlığı 13 milyar YTL
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik B. 16 milyar YTL
- Milli Eğitim Bakanlığı 21 milyar YTL
- Çevre Bakanlığı 1 milyar YTL

Rus ruletinde ölüm olasılığı $1/6$ (%17)

Sigara içilmesi durumunda olasılık $1/2$ (%50)

